Gemeente Rotterdam

Maatschappelijke Ontwikkeling
Onderwijs, Cultuur, Evenementen
Said Kasmi

Bezoekadres: De Rotterdam
Wilhelminakade 179, Rotterdam
Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Internet: www.rotterdam.nl

Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Aan de gemeenteraad

Ons kenmerk: M2208-7202 - 22bo006163

Onderwerp: Een nieuw adviesmodel voor Cultuur

Datum: B&W 1 november 2022

Op welke gronden deze brief? /Waarom nu voorgelegd?
In de vergadering van 31 mei 2022 heeft het college besloten de Verordening op de RRKC in te trekken;

- de subsidie aan de RKS te beëindigen;
- de cultuurplanadvisering projectmatig te organiseren;
- voor overige adviezen de cultuursector te raadplegen, of adviseurs (zoals organisatiebureaus, ad hoc commissies en IABx'en) aan te zoeken die optimaal passen bij de adviesbehoefte van dat moment.

Het college is van mening dat zo meer flexibiliteit in de advisering en meer maatwerk per advies- of onderzoeksvraag gevraagd en geleverd kan worden.
In de vergadering van 29 juni 2022 heeft wethouder Onderwijs, Cultuur en Evenementen de commissie Sociaal toegezegd gedurende de zomermaanden onafhankelijk onderzoek te zullen doen naar een nieuw adviesmodel voor de cultuursector, opdat het college daarover in september een besluit zou kunnen nemen. In verband met de door de gemeenteraad op 7 juli 2022 ingediende moties over advisering op het gebied van cultuur in Rotterdam is deze tijd verruimd en stelt het college de gemeenteraad, door middel van deze raadsinformatiebrief, volgens afspraak op de hoogte van zijn besluit d.d. 1 november jl.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:
In zijn vergadering van 7 juli 2022 heeft de gemeenteraad kennisgenomen van het collegebesluit en de raadsinformatiebrief hierover als 'onderwerp met een kort debat' besproken. De raad nam vijf moties aan:
22bb4940 – Inrichting Tegenmacht Culturele Sector Rotterdam (VVD, Denk, Leefbaar Rotterdam e.a.)
22bb4941 – Een nieuwe monogame driehoeksrelatie (D66, DENK, VVD e.a.)
22bb4942 – Nieuwe cultuur voor het cultuurplan (D66, DENK, VVD e.a.)
22bb4943 – Geen subsidiemuur voor cultuur (D66, DENK, VVD e.a.)
22bb4944 – Je kunt het geld maar een keer uitgeven (Leefbaar Rotterdam, VVD Rotterdam, FVD en D66)

Toelichting:
In de vergadering van 31 mei 2022 heeft het college besloten de Verordening RRKC in te trekken per 1 januari 2023. Aanleiding daarvoor waren de bevindingen en conclusies in het evaluatierapport dat organisatieadviesbureau Rijnconsult in opdracht van het college begin 2022 heeft uitgebracht. Uit het rapport, alsmede uit eerder opgestelde evaluaties, is de conclusie getrokken dat de Rotterdamse adviesstructuur op het gebied van cultuur niet meer effectief is, noch in de werkwijze, noch in de uitkomsten, en dat deze niet meer aansluit bij de ontwikkelingen en behoeften bij gemeente en cultuursector zelf. Op 28 juni 2022 heeft ons college daarom besloten de subsidie aan de RKS te beëindigen.

Onderzoek en opdracht
In de periode van medio juli tot en met oktober 2022 heeft onderzoeksbureau The Alignment House in opdracht van het college een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar een nieuw adviesmodel voor cultuur in Rotterdam. De opdracht aan het bureau was

1. te onderzoeken wat de behoeften en wensen zijn bij de cultuursector en gemeenteraad op het punt van (hun rol in) advisering over kunst en cultuur, steeds bezien vanuit de gedachte dat het advies een effectieve bijdrage levert aan cultuur in Rotterdam. De structuur dient dat doel. Daarbij onderscheiden we (ten minste) de volgende typen adviezen:
   - Cultuurplanadvies (bijzondere vorm van gevraagd advies);
   - Gevraagd advies;
   - Ongevraagd advies;
   - Signaleringen/luis-in-de-pelsfunctie.
2. daarbij niet alleen in te gaan op de behoeften en wensen ten aanzien van de inrichting van een nieuw model van advisering en de afzonderlijke rollen van raad en sector daarin, maar ook op de rol en functie van de afdeling Cultuur/de gemeente in de verschillende adviestypen. De adviesfunctie van de ambtelijke organisatie draagt bij aan de complexiteit van het speelveld waarbinnen de externe adviesfunctie vormt dient te krijgen.
3. in het onderzoek ook de modellen en ervaringen in andere gemeenten in Nederland te betrekken. De basis is daarvoor gelegd in de vorm van een quickscan door bureau 'Voor de verandering Advies'.

Het rapport 'Van groef naar groove'
De onderzoekers van The Alignment House hebben de hierboven genoemde opdracht doorvertaald naar de centrale onderzoeksvraag: *"Hoe zien de verschillende stakeholders in Rotterdam het culturele veld en hun positie daarin voor de komende jaren en welk adviesmodel, dat voldoet aan de eisen van onafhankelijkheid, transparantie en maatwerk, past daar in hun ogen bij voor de verschillende typen van advisering?"*

Voor de uitvoering van deze opdracht is door de onderzoekers gebruikgemaakt van kwalitatief onderzoek. Daarvoor zijn tientallen gesprekken gevoerd met een brede en diverse vertegenwoordiging van culturele instellingen en makers/uitvoerend kunstenaars/ creatieve ondernemers, relevante deskundigen, leden van uw raad, het college en medewerkers van de gemeente. Doel was om via al deze partijen een goed beeld te krijgen van wat wenselijk en noodzakelijk wordt gevonden bij de opzet van een nieuw adviesmodel.

Daarnaast hebben de onderzoekers deskresearch gedaan dat zich richtte op beleid en bestuur, historie en bestuurlijke/juridische context. Ook de quickscan van het bureau 'Voor de Verandering Advies' is daarin meegenomen.

Op basis van deze gezamenlijke input hebben wij op 1 november 2022 een besluit genomen over het in onze ogen meest effectieve en objectieve adviesmodel.

In het navolgende brengen wij u op de hoogte van:
- de bevindingen van The Alignment House
- ons besluit
- de verder procedure.

Bevindingen van The Alignment House
De opbrengst van de gesprekken leverde gaandeweg het onderzoek ook relevante informatie op die buiten de scope van de oorspronkelijke opdracht valt. De opdracht is te adviseren over een nieuw adviesmodel cultuur. Dat vraagt om een concreet uitvoerbaar advies op de korte termijn. Daarnaast hebben de onderzoekers geconcludeerd dat een transitie wenselijk is. Dat vraagt om een andere invulling op de lange termijn. De uitkomst van het onderzoek resulteert er om die reden in dat het advies is opgedeeld in twee snelheden: een advies voor de korte termijn (wat kunnen we nu doen) en een adviesrichting voor de lange termijn dat pas in gang gezet kan worden op het moment dat de transitie, de ontwikkeling van het hierna toe te lichten, 'culturele ecosysteem' zich uittekent.

De belangrijkste bevindingen uit het rapport vatten wij samen in vier kernbegrippen:
1. Cultureel ecosysteem
2. Cultuurloods (Kwartiermaker van het ecosysteem)
3. Kernteam
4. IABx (International Advisory Board voor cultuur)

Ad .1 Cultureel ecosysteem
Uit de gevoerde gesprekken is gebleken dat de ondervraagden het unaniem eens lijken te zijn dat cultuur in Rotterdam moet gaan werken als een florerend ecosysteem. De huidige, klassieke inrichting van het stelsel draagt niet (meer) bij aan een effectieve werking van de sector. Van een oud systeem naar een nieuw (eco)systeem, zo luidt het devies. Er is, zo bleek in het veld, ook geen luide roep om advisering in de klassieke zin des woord (zoals de RRKC), er is behoefte aan collectieve organisatiekracht dat leidt tot resultaten voor het collectief. Met name onderdelen uit het eerdere IABx-advies (over onder andere het culturele ecosysteem) zijn de rode draad gebleken in het onderzoek. Het besef van noodzaak en urgentie om daaraan te werken wordt breed gedeeld. Hoewel sinds het IABx-rapport al veel aanbevelingen zijn opgepakt, is de transitie van stelsel naar ecosysteem (nog) niet volledig gerealiseerd. Dit is, zo concluderen de onderzoekers, het momentum om de volgende stap te zetten; 'het roer moet om'. Het draagvlak daarvoor lijkt bij alle betrokkenen en stakeholders aanwezig te zijn.

Ad2. Cultuurloods
In het rapport wordt het fenomeen Cultuurloods geïntroduceerd. Ook wel de Kwartiermaker van het ecosysteem genoemd. De Cultuurloods heeft een vertrouwelijke en onafhankelijke positie en kan zich gevraagd en ongevraagd verhouden tot iedere speler in het ecosysteem. Ook geeft de Cultuurloods invulling aan de luis-in-de-pels functie. De Cultuurloods betreft in het rapport een tijdelijke functie van (in principe) 2 jaar, waarna evaluatie plaatsvindt.

Ad3. Kernteam
De Cultuurloods werkt nauw samen met een Kernteam. Het kernteam vormt de ruggengraat van het ecosysteem. Met de komst van een Kernteam en een Cultuurloods krijgt de collectieve organisatiekracht van en voor de sector verder vorm. Het Kernteam bestaat uit spelers die een dragende en strategische rol kunnen vervullen door de krachtenbundeling binnen het ecosysteem. Het kernteam
moet, zo stellen de onderzoekers, om te beginnen bestaan uit ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordiging van de gemeente Rotterdam en vertegenwoordigers uit het Directeurenoverleg Cultuur. Het kan vervolgens worden uitgebouwd met nieuwe (wisselende) leden (strategen/deskundigen) van binnen en buiten de culturele sector. Wij zien hier bij uitstek ook een rol voor makers en zzp'ers (via een vertegenwoordiging van de Creatieve Coalitie Rotterdam).

Ad4. IABx (International Advisory Board voor cultuur)
De IAB is in 2004 opgericht door het college van B&W om als klankbord te dienen bij vraagstukken op het gebied van internationale economische ontwikkelingen. De IAB is een unieke adviesraad die bestaat uit internationale deskundigen en smaakmakers in de academische wereld en de private en publieke sector. In september en oktober 2017 bracht Rotterdam een team van internationale experts bijeen om een advies uit te brengen voor de culturele sector. Het 'International Advisory Board' kreeg hiermee de focus op cultuur: IABx. En dat resulteerde in een rapport met een serie aanbevelingen, waaronder: meer aandacht voor de grassroots, de nog ongesubsidieerde, opkomende organisaties binnen de culturele sector en de wenselijke groei naar een cultureel ecosysteem.

<u>Samengevat komt het advies van The Alignment House erop neer dat:</u>
- Een bloeiend cultureel ecosysteem essentieel is;
- Noodzaak, urgentie en momentum aanwezig zijn voor de transitie naar een florerend cultureel ecosysteem;
- Dit o.a. vraagt om een versnelling in de uitvoering van de IABx-aanbevelingen en de volgende acties op korte en lange termijn:

Korte termijn:
- Zorg via een constituerend beraad (gemeente, wethouder Cultuur, culturele sector) voor:
    - het opstellen van het profiel en de werving en aanstelling van een Cultuurloods;
    - de oprichting, opdracht, reikwijdte en samenstelling van een Kernteam;
- Zorg dat het noodzakelijke transitieproces naar het ecosysteem wordt opgestart door de Cultuurloods en wordt ondersteund en begeleid door het Kernteam en zorg daarbij dat;
    - de eerdere IABx-aanbevelingen uitgevoerd worden met behulp van een gezamenlijke uitvoeringsstrategie;
    - een nieuw IABx-advies 2.0 tot stand komt;
    - de Cultuurloods wordt betrokken bij het huidige cultuurplanproces;
    - de Cultuurloods adviseert op o.a. de huidige financieringssystematiek;
    - de Cultuurloods de opdracht krijgt gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen (i.s.m. het Kernteam) en derhalve ook de luis-in-de-pels functie vervult.

Lange termijn:
Voor de langere termijn moet de Cultuurloods, naast de implementatie van het ecosysteem, onder andere tot taak krijgen advies uit te brengen over de gewenste

financieringssystematiek vanaf 2029, inclusief de voortzetting van het toekomstige Cultuurplan. Wij omarmen deze aanbevelingen en geven hieronder onze meer uitgewerkte reactie daarop.

Onze reactie

Wij zijn blij dat zoveel culturele instellingen en personen tijdens de zomermaanden bereid waren hun medewerking te verlenen aan het onderzoek. The Alignment House heeft in die periode enkele tientallen betrokkenen kunnen spreken, zowel op individueel als op groepsniveau. Dat heeft geleid tot een uitgebreid eindrapport dat veel aspecten van het gewenste culturele ecosysteem belicht en een goede basis heeft gevormd voor onze besluitvorming. Wij spreken onze dank uit dat een aantal woordvoerders Cultuur uit uw raad enkele malen de onderzoekers te woord heeft gestaan, waardoor ook de gemeenteraad als onderdeel van het culturele ecosysteem een stem heeft gekregen in het onderzoek. Hieronder gaan we in op de vier bovengenoemde kernbegrippen.

Cultureel ecosysteem

De breed gevoelde noodzaak om te komen tot een bloeiend cultureel ecosysteem is consistent met de lijn die we als gemeente enkele jaren geleden hebben ingezet: de langetermijncultuurvisie *Cultuur ondersteunt de veranderingen in de stad* (2018)[1], de Uitgangspuntennota voor het cultuurbeleid 2021-2024 (2019)[2], het visiedocument van het Directeurenoverleg *Cultuur draagt de stad in transitie* (2018), het Cultuurplan 2021-2024 (2020)[3] en het advies van de Denktank New Deal Cultuur (2021)[4] liggen allemaal in de lijn van het IABx-advies *Rotterdam, stay close to what you are* (2017)[5] en in elkaars verlengde.

In de sector worden de eerste stappen naar een transitie die leidt tot meer weerbaarheid, wendbaarheid en veerkracht reeds gezet. De gemeente faciliteert dit proces mede naar aanleiding van het advies van de Denktank New Deal Cultuur. We zien daarbij een duidelijke behoefte aan meer samenwerking, andere werkwijzen en nieuwe producten. Niet alleen blijkt er een breed draagvlak voor de ontwikkeling van een cultureel ecosysteem te bestaan, in de praktijk is die beweging al ingezet. Het vraagt echter nog wel om verdere versterking en uitvoering. Er ligt nog veel potentieel in de onderlinge samenwerking binnen de sector en tussen het culturele domein en andere domeinen, zoals vastgoed, economie, milieu/klimaat en het sociaal domein. En er liggen meer mogelijkheden, zoals op het gebied van financiering. Dit zijn elementen die ook in het IABx-advies (2017) werden benoemd. Aanbevelingen uit dit advies, zoals de sterk gegroeide aandacht voor grassroots en nieuw talent en de ontwikkeling van een aantal nieuwe financieringsinstrumenten (Pitcher Perfect, crowdfunding, leningen tegen lage rente), zijn inmiddels opgepakt door zowel gemeente als sector, maar deze kunnen geactualiseerd, versterkt en verder uitgewerkt worden in een gezamenlijk uitvoeringsplan, zoals ook de onderzoekers adviseren.

Wij onderschrijven daarom de aanbeveling van de onderzoekers dat het zaak is
- maatregelen te nemen om die gewenste situatie zo snel als mogelijk te bereiken;
- dat te doen via twee (parallelle) sporen:
    - wat kunnen we morgen al in gang zetten

[1] 19bb11880 - Langetermijnvisie Cultuur
[2] Uitgangspuntennota cultuurbeleid Rotterdam 2021-2024
[3] Cultuurplan 2021-2024
[4] Advies Denktank New Deal Cultuur
[5] IABx-2017-On-Culture-report.pdf (rotterdampartners.nl)

    - hoe richten we een adviesmodel voor de lange termijn in (op het moment dat de transitie richting het culturele ecosysteem zich aftekent).
- met het oog daarop nemen we het advies van de onderzoekers over om zo snel mogelijk een constituerend beraad te organiseren met de sector om een Cultuurloods/Kwartiermaker aan te stellen en een Kernteam in te richten.

Kwartiermaker
Omdat de Cultuurloods kan worden gezien als de kwartiermaker van het ecosysteem, wordt door ons gebruik gemaakt van de term Kwartiermaker.
De opdracht van de Kwartiermaker is:

Korte termijn:
- Vanuit een vertrouwelijke, onafhankelijke positie starten met het aanjagen en begeleiden van het transitieproces naar een cultureel ecosysteem;
- In samenwerking met het Kernteam 'aan de voorkant' input geven voor de uitgangspuntennota 2025-2028;
- Zorgen dat eerdere IABx-aanbevelingen uitgevoerd worden middels een gezamenlijke uitvoeringsstrategie;

Lange termijn:
- Een adviestraject inrichten met inzet van internationale deskundigheid (vergelijkbaar met de eerdere IABx en hierna te noemen 'IABx 2.0'). Hiermee wordt de basis gelegd voor de hervorming van het cultuurplanproces 2029-2032 en voor de herziening van het financieringsstelsel voor cultuur.

De Kwartiermaker stelt elk advies op in overleg met het Kernteam en kan te allen tijde gevraagd en ongevraagd advies geven aan de wethouder Cultuur alsook de luis-in-de-pels functie vervullen.
Na aanbieding van een advies door de Kwartiermaker aan de wethouder Cultuur volgt eventueel het reguliere besluitvormingsproces, waarin ook de gemeenteraad betrokken is.

De functie van Kwartiermaker betreft om te beginnen een tijdelijke functie voor in eerste instantie twee jaar. Het Kernteam evalueert na twee jaar, op basis van de rapportage van de Kwartiermaker, hoe het vervolg vormgegeven moet worden en of en zo ja, in welke vorm de functie van de Kwartiermaker wordt gecontinueerd. Op deze wijze wordt voorkomen dat de Kwartiermaker geïnstitutionaliseerd wordt en bouwen we een prikkel in waarmee de Kwartiermaker waarde behoudt waar, wanneer en hoe lang dat nodig is. Wij sluiten evenals de onderzoekers niet uit dat het ecosysteem na enige tijd vorm heeft gekregen en functioneert, waardoor het Kernteam in staat is het ecosysteem zelf of op een andere manier te coördineren en te ondersteunen.

Bekostiging van de Kwartiermaker gebeurt vanuit de huidige middelen voor RRKC/RKS. (Een deel van) het huidige budget voor de RRKC/RKS wordt hiervoor geoormerkt gereserveerd op de begroting Cultuur. Het Kernteam beschikt daar vervolgens over om de Kwartiermaker te bekostigen, de IABx 2.0 te laten organiseren en andere adviesopdrachten of onderzoek uit te laten voeren. Ondersteuning en huisvesting worden verzorgd door de leden van het Kernteam in gezamenlijkheid en op basis van roulatie.

Kernteam
Elk advies wordt door de Kwartiermaker opgesteld in overleg met het Kernteam. Het Kernteam vormt de ruggengraat van het ecosysteem. Het heeft samen met de Kwartiermaker een signaalfunctie ten behoeve van advies dat de hele sector dient.

Het Kernteam is een samenstelling van een aantal vaste en een aantal wisselende spelers die een dragende en strategische rol kunnen vervullen voor de krachtenbundeling binnen het ecosysteem en bestaat uit :

- culturele instellingen (in overleg met het Directeurenoverleg Cultuur);
- culturele en creatieve zzp'ers (in overleg met de Creatieve Coalitie Rotterdam);
- gemeente (op voordracht van wethouder Cultuur);
- afhankelijk van specifieke thema's, vragen en opdrachten, aanvullende partijen die zich zowel binnen als buiten de culturele sector kunnen bevinden.

Een paar aspecten zijn voor ons in het samenspel van Kernteam en Kwartiermaker essentieel:

- de werkzaamheden die moeten leiden tot een goed functionerend samenspel tussen de verschillende actoren in het culturele veld en meer collectieve impact, moeten uiterlijk begin 2023 in gang gezet worden. Ze zijn gericht op het aandragen van aanpassingen op en het aanbrengen van kaderstellende accenten in de huidige Uitgangspuntennota voor het cultuurbeleid 2021-2024;
- de werkzaamheden gericht op de lange termijn moeten vanaf 2024 leiden tot een nieuwe IABx 2.0, input voor het cultuurplanproces 2029-2032 een bijbehorend advies voor herziening van de financieringssystematiek en een gezamenlijke uitvoeringsagenda;
- gevraagde adviezen komen tot stand in samenwerking met het Kernteam en vanuit verschillende perspectieven;
- de luis-in-de-pelsfunctie leidt tot ongevraagde adviezen van de Kwartiermaker aan het college c.q. wethouder Cultuur;
- verantwoordelijkheden en rolverdeling tussen alle betrokken partijen en stakeholders worden bij inrichting van het nieuwe adviesmodel helder gedefinieerd en afgesproken.

Onafhankelijkheid, transparantie en maatwerk zijn wat ons betreft daarin kernbegrippen voor de komende jaren:

- Zonder last of ruggenspraak;
- Zonder direct belang bij de uitkomst van het onderzoek/de inhoud van het advies;
- Zonder beïnvloeding van buitenaf of sturing in een bepaalde (door de opdrachtgever gewenste) richting;
- Kritisch en soms zelfs onwelgevallig (luis-in-de-pels);.
- op een voor iedereen heldere en inzichtelijke manier;
- duidelijk en controleerbaar;
- passend bij het onderwerp van onderzoek en de gestelde vraag.

IABx 2.0

Met ingang van 2024 dient een (inter)nationale commissie van deskundigen op het gebied van cultuur in brede zin (IABx 2.0) ten minste eens in de vier jaar advies uit te brengen naar aanleiding van gesignaleerde ontwikkelingen en trends. Dit advies, inclusief een gezamenlijke uitvoeringsagenda, vormt de basis voor de verdere ontwikkeling van het cultuurbeleid en de bijbehorende instrumenten.

Voor wat betreft de opdracht aan de Kwartiermaker menen wij dat een van de belangrijkste vragen voor de eerstkomende IABx 2.0 is om te komen tot een voorstel voor een toekomstbestendige financierings- en cultuurplansystematiek (met ingang van 2029) en daarbij in ieder geval de inzichten van de Denktank New Deal Cultuur te betrekken, die

ook nadrukkelijk een transitie schetst. Het voorwerk voor het IABx 2.0-traject moet daarom in de eerste helft van 2023 plaatshebben, direct volgend op de instelling van het eerdergenoemde Kernteam.
Het IABx 2.0-traject zelf duurt een halfjaar tot en één jaar. Dat betekent dat we het advies in de loop van 2024 verwachten, waarna besluitvorming en implementatie plaatshebben. De sector als geheel wordt bij het IABx 2.0-traject betrokken. Ook de aanbevelingen uit de eerdere IABx (2017) en van de Denktank New Deal Cultuur (2021) en de vervolgstappen die de sector vervolgens heeft gezet, krijgen een plaats in het proces. Aanbevelingen van de IABx 2.0 zijn naar verwachting gericht aan de verschillende partijen in het Kernteam en het culturele ecosysteem als geheel. De Kwartiermaker speelt een rol in het uitwerken en implementeren van de aanbevelingen, in nauw overleg met het Kernteam.

Cultuurplan 2025-2028 en financieringssystematiek
De cultuurplanprocedure voor de periode 2025-2028 wordt op korte termijn in gang gezet, nu de staatssecretaris van OCW de Tweede Kamer op 20 oktober 2022 heeft laten weten dat er voor genoemde periode een aanvraagronde komt zowel voor de landelijke basisinfrastructuur als de rijkscultuurfondsen. Hoewel Rotterdam daarin een zelfstandige positie kan innemen, is de verwevenheid met de landelijke processen te groot om af te wijken van de systematiek en fasering van het Rijk.
De handvatten om een volgende procedure in onze stad op een goede manier in te richten zijn er; zowel het culturele veld als wij beschouwen de huidige Uitgangspuntennota als een beleidskader dat toekomstbestendig is. De coronacrisis heeft ertoe geleid dat instellingen hun plannen nog onvoldoende hebben kunnen uitvoeren. Daardoor is er nog beperkt uitvoering gegeven aan de speerpunten uit de Uitgangspuntennota voor de beleidsperiode 2021-2024. De Uitgangspuntennota kan daarom na actualisatie nog steeds als kader dienen voor de volgende vierjarenperiode.

Wij hebben besloten de Kwartiermaker in samenspraak met het Kernteam te vragen op welke punten aanscherping nodig is van de huidige Uitgangspuntennota, waar nieuwe accenten zouden moeten worden gelegd en hoe het proces tot zo min mogelijk administratieve lastendruk bij de aanvragers kan leiden. Die vraag zullen wij begin 2023 ook aan uw raad voorleggen. Ook zullen wij u dan inzicht geven in de vormgeving van het gehele cultuurplanproces. Een onafhankelijke marktpartij zullen wij na besluitvorming over de Uitgangspuntennota opdracht geven het beoordelingsproces uit te voeren. De opdracht aan de Kwartiermaker in het kader van het Cultuurplan omvat het aandragen van aanpassingen en kaderstellende accenten op de huidige Uitgangspuntennota en de inrichting van de financieringssystematiek voor de cultuursector 2029. Het laatste bevat dan ook een advies over de voortzetting van de huidige cultuurplansystematiek.

Ons besluit
We onderschrijven de noodzaak en urgentie die de onderzoekers van The Alignment House benadrukken om tot een fundamentele herziening te komen van samenwerking en advisering in de cultuursector. We onderschrijven ook dat dit het momentum is om te komen tot een nieuwe manier van samenwerken tussen gemeente (college en ambtelijk apparaat) en het culturele veld (instellingen en culturele en creatieve makers), binnen de cultuursector en tussen de cultuursector en andere domeinen. De onderzoekers hanteren in dit verband het ook door ons in diverse beleidsdocumenten voor cultuur gebruikte begrip 'interconnectiviteit'. Samengevat hebben wij daarom besloten de volgende elementen uit het advies van The Alignment House op korte termijn met kracht en voortvarendheid ter hand te nemen:Samen met de cultuursector bouwen aan een effectief functionerend cultureel ecosysteem en via een constituerend beraad (gemeente, wethouder Cultuur, culturele sector):

- Een Kwartiermaker aan te stellen;
- Instellen van een Kernteam.

Afdoening van de op 7 juli 2022 aangenomen moties m.b.t. advisering op het gebied van cultuur:
Naar aanleiding van het collegebesluit tot intrekken van de Verordening RRKC heeft wethouder OCE op 29 juni 2022 toegezegd na het zomerreces de raad te informeren over de uitkomsten van het proces voor het realiseren van een nieuwe adviesstructuur ten aanzien van Kunst en Cultuur (22bb004713).
Wij stellen u voor deze toezegging op basis van deze raadsinformatiebrief als afgedaan te beschouwen.

In uw vergadering van 16 december 2021 heeft uw raad motie 21bb16286 van GroenLinks en D66 aangenomen. De motie droeg het college op om op korte termijn te onderzoeken op welke wijze de Rotterdamse Raad voor Kunst en Cultuur vanaf de nieuwe raadsperiode ook voor de gemeenteraad als adviesorgaan kan functioneren. Gelet op het collegebesluit tot intrekking van de Verordening RRKC, het advies van The Alignment House (zie pag. 44/45) en het besluit de advisering over cultuur in een nieuw model vorm te geven, is de motie naar onze mening uitgevoerd.
Wij stellen u daarom voor motie 21bb16286 hiermee als afgedaan te beschouwen.

In uw vergadering van 7 juli 2022 heeft u een aantal moties aangenomen met betrekking tot het in te richten nieuwe adviesmodel. Onderstaand geven wij aan hoe wij daaraan uitvoering hebben gegeven.

Motie 22bb4940 ('Inrichting Tegenmacht Culturele Sector Rotterdam' van VVD, Denk, Leefbaar Rotterdam e.a.) verzoekt het college

- tot een voorstel te komen waarbij het onafhankelijk ongevraagd en gevraagd advies wordt geborgd;
- teneinde de onafhankelijkheid en transparantie van het cultuurplan proces te borgen, de procedure voor het samenstellen van de commissie in een uitgangspuntennota vast te leggen;
- tevens het proces inzake het onafhankelijk ongevraagd en gevraagd advies in deze uitgangspuntennota vast te leggen;
- het onderzoek over het functioneren van RRKC te verrijken met een vergelijkend onderzoek hoe het cultuurplanadvies en de generieke adviesfunctie is ingericht in andere steden;
- het onderzoek over het functioneren van RRKC te verrijken met een aanvullend onderzoek naar hoe de eigen dienst Kunst en Cultuur zelf invulling geeft aan de adviesrol en het opdrachtgeverschap voor adviesaanvragen;
- deze twee onderzoeken in oktober te hebben afgerond en teruggekoppeld aan de raad.

Wij zijn van mening dat wij met ons besluit naar aanleiding van het advies van The Alignment House hebben voldaan aan de wensen van de gemeenteraad voor wat betreft de onafhankelijkheid en transparantie. Dat besluit hebben wij mede genomen op basis van de quickscan naar adviesmodellen op het terrein van cultuur in andere Nederlandse gemeenten. In het onderzoek van The Alignment House is bovendien bezien hoe de verschillende betrokkenen en stakeholders, zoals de afdeling Cultuur, hun rol en functie nu vervullen en hoe dat in het nieuwe model vorm zou kunnen krijgen. Ook dat hebben wij bij ons besluit betrokken. Ten slotte hebben wij in overleg met de woordvoerders Cultuur uit

uw raad afspraken gemaakt over de planning van onderzoek en besluitvorming, zodat rekening gehouden kon worden met het zomerreces van de gemeenteraad en de cultuursector.
Wij stellen u voor motie 22bb4940 hiermee als afgedaan te beschouwen.

Motie 22bb4941 ('Een nieuwe monogame driehoeksrelatie' van D66, DENK, VVD e.a.) verzoekt het college in een nieuw adviesmodel voor de cultuurplanadvisering te borgen dat het (on)gevraagde advies te allen tijde onafhankelijk blijft en onafhankelijk ongevraagd advies (de 'luis in de pels' functie) uitgebracht kan worden, ook op momenten dat het college daar niet op zit te wachten.
Wij vinden het essentieel dat gevraagde adviezen op onafhankelijke wijze en met inbreng van een brede, representatieve vertegenwoordiging van betrokkenen en belanghebbenden tot stand komt en dat er te allen tijde ruimte en een open oor is voor onafhankelijke adviezen. Zowel de gevraagde als de ongevraagde adviezen moeten als een luis in de pels kunnen functioneren. Wij realiseren ons dat de vormgeving en uitvoering van gemeentelijk cultuurbeleid ook gebaat is bij geluiden die niet op voorhand welgevallig zijn. In het voorstel voor de inrichting van het adviesmodel voor cultuur zijn dit dan ook vanzelfsprekende uitgangspunten.
Wij stellen u voor motie 22bb4941 hiermee als afgedaan te beschouwen.

Motie 22bb4942 ('Nieuwe cultuur voor het cultuurplan' van D66, DENK, VVD e.a.) verzoekt het college zo breed mogelijk in gesprek te gaan met culturele instellingen en sleutelfiguren in de sector met als doel input op te halen voor het nieuw in te richten adviesmodel van gevraagd en ongevraagd advies over de Rotterdamse cultuursector en deze input mee te wegen bij het besluit voor een nieuw adviesmodel.
Met de opdracht aan The Alignment House hebben wij in onze ogen aan dit verzoek voldaan. Het onderzoeksbureau heeft gesproken met een groot aantal en een brede vertegenwoordiging van personen uit de culturele sector (Cultuurplaninstellingen, culturele organisaties buiten het Cultuurplan, zzp'ers/makers, leden van de gemeenteraad, deskundigen van buiten de Rotterdamse cultuursector). Een overzicht van geïnterviewden (individueel) alsook van de bijgewoonde bijeenkomsten (collectief) is opgenomen in het eindrapport van The Alignment House.
Wij stellen u voor motie 22bb4942 hiermee als afgedaan te beschouwen.

Motie 22bb4943 ('Geen subsidiemuur voor cultuur' van D66, DENK, VVD e.a.) verzoekt het college

- Te borgen dat er een onafhankelijk adviesmodel blijft bestaan die het college adviseert over de subsidieaanvragen in het Cultuurplan;
- In het nieuwe adviesmodel mee te nemen en te onderzoeken hoe de procedure rondom de invulling van het Cultuurplan 2021-2024 en de daaropvolgende cultuurplannen effectiever en efficiënter uitgevoerd kunnen worden, met aandacht voor hoe de rollen en taken van alle betrokken partijen op voorhand duidelijk kunnen worden vastgelegd;
- Het proces in stand te houden om de commissie met het taakveld Cultuur en de culturele sector te laten meedenken over wat zij belangrijk vinden (de uitgangspuntennota) en over de criteria voor subsidiëring in het kader van het Cultuurplan.

De drie genoemde punten zijn voor ons een vanzelfsprekendheid bij de vormgeving van de advisering over cultuur. Wij zijn dan ook van mening dat het door ons vastgestelde adviesmodel voorziet in onafhankelijkheid, effectiviteit en efficiëntie en aan

betrokkenheid van gemeenteraad en cultuursector bij de kaders en criteria voor cultuurbeleid en cultuurplan.
Wij stellen u daarom voor motie 22bb4943 als afgedaan te beschouwen.

Motie 22bb4944 ('Je kunt het geld maar een keer uitgeven' van Leefbaar Rotterdam, VVD Rotterdam, FVD en D66) verzoekt het college zo spoedig mogelijk met een plan van aanpak te komen voor de vrijgekomen 700.000 euro door de ontbinding van het RRKC, waarbij doelmatigheid en efficiëntie van het te besteden geld de leidraad vormen, en te borgen dat deze middelen in de culturele sector belanden.
Wij zijn niet voornemens de middelen die vrijvallen door de intrekking van de Verordening RRKC, te onttrekken aan de cultuurbegroting. Deze middelen zijn naar onze mening noodzakelijk voor een effectieve advisering over cultuur volgens het door ons vastgestelde model. Hoe de middelen van jaar tot jaar ingezet worden, is afhankelijk van de adviesvragen die zich voordoen en bijvoorbeeld de vierjaarlijkse cyclus van het Cultuurplan.
Met de toezegging dat wij borgen dat deze middelen beschikbaar blijven voor onafhankelijke en transparantie advisering/beoordeling op het gebied van cultuur, stellen wij u voor motie 22bb4944 als afgedaan te beschouwen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:
Er zijn geen financiële en juridische consequentie/aspecten verbonden aan het besluit over het nieuwe adviesmodel. Op grond van artikel 84 Gemeentewet kan het college commissies in het leven roepen die hem adviseren. Het college kan echter ook besluiten daarvoor op incidentele basis opdrachten te verlenen aan externe partijen. In het geval van een Kernteam is noch van een commissie noch van een opdrachtverlening sprake: het gaat hier om een netwerkstructuur van gemeente en cultuursector. Dit netwerk is vervolgens opdrachtgever aan een Kwartiermaker en eventuele anderen.
De middelen voor ondersteuning van het netwerk zijn aanwezig binnen de cultuurbegroting door intrekking van de Verordening RRKC en het daaropvolgende besluit tot beëindigen van de subsidiëring van de Rotterdamse Kunststichting.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb

Bijlagen:
1. Van Groef naar Groove, advies van The Alignment House
2. Quickscan van bureau 'Voor de verandering'